

જૂન ગ્રંથમાળા

દાદાસાહેબ, ભાવનગર.
ફોન : ૦૨૭૮-૨૪૨૫૩૨૨

૩૦૦૪૮૪૬

* જયંતિ સંવત્સરોચિતસભા *
૫

જં બૂં દી ૫

એક અદ્ભુત મેગેઝીન

જંબૂદ્વીપમાં શું શું નિહાળશો ?

* ૪૭ ફુટ ઊંચા મેરુપર્વત
અને આરસમય જંબૂદ્વીપની
રચના.

* વિશ્વરચના અને ખગોળ
સંબંધી આગમગ્રંથોના મૂળ

અવતરણો અને હિન્દી અનુવાદ આલેખેલા આરસના સ્તૂપો.

* દરેક બે સ્તૂપની વચ્ચે ખગોળ ભૂગોળની ઊંડી માહિતી
આપતા વિશાળ કદના ભીંત ચિત્રો.

* દુનિયાના બધા દેશોનો સમય બતાવતું સર્વદેશીય
ટાવર-ઘડિયાળ.

* વૈજ્ઞાનિક રચનાઓ દ્વારા ખગોળ ભૂગોળની સત્ય બાબતો
સમજાવતું વિજ્ઞાનભવન-(જેનું કામ ચાલુ છે.)

❀ દર્શનીય સ્થળો ❀

* ૧૦ ફુટ ઊંચા બદામી પાષાણના મંગલ તોરણ અને
પરિકર સાથેના પ્રભુ મહાવીર સ્વામીનું જિનાલય.

* ભોંયરામાં શ્રી મનોરથ કલ્પદ્રુમ પાર્શ્વનાથ પ્રભુનું જિનાલય.

* શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર આરાધના મંદિર સહિતનું
ગુરુમંદિર જેમાં પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી મ.
સા.ની પાદુકાઓ બિરાજમાન કરવામાં આવેલ છે.

* અષ્ટકોણ-અષ્ટફલક આકારમાં નિર્માણ પામેલ ભવ્ય
આરાધનાભવન-વ્યાખ્યાન ખંડ.

ભૌતિક સમૃદ્ધિની દિશામાં આશ્ચર્યકારક કહી શકાય તેવી વિશ્વની પ્રગતિ છતાં માનવજીવનમાં સામાન્ય સુખ-શાંતિની વાત તો બાજુ પર રહી ગઈ છે અને નાની મોટી અનેક વિટંબણાઓ સામાન્ય જનજીવનમાં ઘોર પીડા આપી રહી છે, ત્યારે એમ નથી લાગતું કે મનુષ્યજગત એની મંજિલ ચૂકી ગયું હોય ?

ભૌતિક સમૃદ્ધિની ટોચની પ્રાપ્તિમાંથી આપણે ખરેખર શું મેળવવા મથીએ છીએ ? એ આપણને ખરેખર મળે છે ખરું ? એ મેળવવા જતાં આપણે જીવનના મૂળભૂત આનંદને શા માટે ગુમાવી રહ્યા છીએ ? જીવનમાં અવનવી સમસ્યાઓનું સર્જન આપણે શા માટે કરી રહ્યા છીએ કે જે સમસ્યાઓના ઉકેલનો કોઈ માર્ગ પણ આપણી પાસે ના બચે ? આપણે સમસ્યાઓની વિષલક્ષ્યોને આપણી ચારેબાજુ ગૂંથીને એમાં કેવા ફસાઈ ગયા છીએ ?

જ્ઞાનના નામે અજ્ઞાનનો પ્રસાર, આરોગ્ય સેવાના નામે નવા નવા રોગોનું સર્જન, ઉદ્યોગોના નામે જ બેકારી, સગવડોના નામે જ અગવડો, વિશાળ મકાનો અને બિલ્ડીંગોના નામે જ સાંકડી જગ્યાઓમાં કે ખૂંપડપટ્ટીમાં નિવાસ અથવા ઘરવિહોણી સ્થિતિમાં જીવન, ચંદ્રયાત્રા કે અવકાશી પદાર્થોનાં સંશોધનોના નામે શસ્ત્રાસ્ત્રોનું નિર્માણ અને પ્રયોગો, શિક્ષણના

નામે જ અશિક્ષિતતા અને કુસંસ્કારોનું નિર્માણ, મનોરંજનના નામે મનોભંજન, સ્વેતકાંતિની ડેરીઓના નામે પશુઓની કતલ અને શુદ્ધ દૂધ-ધીનો દુકાળ, વૈજ્ઞાનિક સંશોધનોના નામે જીવનનાશક વસ્તુઓ અને પદાર્થોનું નિર્માણ, મળલખ ઉત્પાદનના નામે જીવન ઉપયોગી વસ્તુઓની અછત, જીવનનો વિકાસ અને પ્રગતિના નામે જીવનનો વિનાશ કરે તેવી અને જીવનને અધોગતિ તરફ લઈ જાય તેવી પ્રવૃત્તિઓનું અને પરિસ્થિતિનું નિર્માણ આપણે આપણી નજરની સમક્ષ જોતા હોવા છતાં અને પ્રત્યક્ષ અનુભવની વાત હોવા છતાં આંખ મીંચીને જે દિશામાં દોટ મૂકી રહ્યા છીએ તે સાચી દિશા છે કે નહિ તે જોવા-જાણવાની કુરસદ પણ આપણને રહી નથી.

કોઈ સાદ પાડીને આપણને ક્ષણભર થોભાવી આગળ પાછળ નજર નાખવા કહે તો તે માટેની માનસિક તૈયારી પણ આપણી નથી એ આપણી કેવી કમનસીબી છે ?

ખેર ! જ'બૂદ્ધીપ માસિક એનું કામ બરાબર કરશે. ઉપરની પરિસ્થિતિમાં સત્યનો સીધો માર્ગ ચીંધવાનું આંગળી ચીંધણાનું નાનકડું પુણ્યકર્મ પૂર્વેના કોઈપણ સમય કરતાં આજે વધારે મહત્ત્વનું બન્યું છે.

આમ તો શ્રી જ'બૂદ્ધીપ વર્ધમાન જૈન પેઢી સાથે સંકળાયેલ શ્રી જ'બૂદ્ધીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્ર મુખ્યત્વે પ્રાચીન-અવાચીન બગોળશાસ્ત્રના સંશોધનમાં વ્યસ્ત છે. તેમજ વિશ્વને વિનાશના માર્ગેથી પાછા વાળવા ઉપદેશ આપવાનું કામ સંતપુરુષો અને ઉપદેશકોનું છે; છતાં શ્રી જ'બૂદ્ધીપ

વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્રના સંશોધનને આજની લગભગ તમામ સમસ્યાઓ સાથે સીધો કે આડકતરો સંબંધ છે તેથી સંસ્થાનું મુખપત્ર ‘જંબૂદ્વીપ’ માસિક એક સાચા વૈજ્ઞાનિકનું પાત્ર ભજવી વિશ્વ સમક્ષ એવી ચાવીઓ રજૂ કરવા પ્રયત્ન કરશે, જેથી વિશ્વના રહસ્યોના દરવાજા સહેલાઈથી ખોલી શકાય અને વિશ્વની વર્તમાન સમસ્યાઓના મૂળ સુધી જઈ શકાય. શ્રી જંબૂદ્વીપ માસિક ઉપદેશકનું કામ નહિ કરે, એ તો સત્યપૂર્ણ વિગતો અને એમાંના ન્યાયપૂર્ણ તથ્યોને રજૂ કરવાનો નમ્ર પ્રયાસ કરશે.

પરિસ્થિતિનો તમામ પાસાઓથી અભ્યાસ કરાવવાના એના પ્રયત્નમાં આકોશ કરતાં સમ્યાક વધારે હશે, તિરસ્કાર કે દ્વેષ નહિ હોય પણ પ્રેમ અને વાતસલ્ય હશે, કદાચહ કે પૂર્વચહ નહિ હોય પણ વિશાળ અને વ્યાપક દષ્ટિપૂર્વકની ખેલદિલી હશે, સ્વાર્થ કે અહંકાર નહિ હોય પણ સમષ્ટિના હિતનો સતત ખ્યાલ અને નમ્રભાવ હશે, આચહ કે વિચહ નહિ હોય પણ મૈત્રીભાવ અને સમભાવ હશે, વિસંવાદિતા કે વિવાદપણું નહિ હોય પણ સંવાદિતા અને સમન્વયની ભૂમિકા હશે.

જંબૂદ્વીપ માસિકનું ક્ષેત્ર વિશાળ રહેશે. જીવનના તમામ પાસાઓને સ્પર્શતું વિજ્ઞાન એ રજૂ કરતું રહેશે. જન્મથી મૃત્યુ, બાળઉછેર, લગ્નજીવન કે વૃદ્ધાવસ્થા, કુટુંબજીવન અને સમાજજીવન, સ્ત્રી અને પુરુષ વચ્ચેનો પ્રાકૃતિક ભેદ, મંદિરોની સંસ્કૃતિ, ગ્રામીણ સંસ્કૃતિના પાયાના મૂલ્યો, રાજ્ય વ્યવસ્થા અને વૈશ્વિક રાજકારણ, શિક્ષણ અને સલામતી, ખેતી, ઉદ્યોગો

અને વ્યાપાર; આરોગ્ય અને તે માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓ, આણુ-પરમાણુ અને ભૌતિક વિજ્ઞાનના સંશોધનો, અધ્યાત્મ-શાસ્ત્ર, વિશ્વની અભૂતપૂર્વ ઘટનાઓ, વિશ્વના અભૂતપૂર્વ પદાર્થો અને સ્થાનો, સંગીત, ચિત્ર અને નૃત્ય જેવી લલિતકળાઓ અને શિલ્પ સ્થાપત્યની વિવિધ કળાઓ, ગ્રામ્ય અને શહેરી જીવન, પૂર્વની સંસ્કૃતિ અને પશ્ચિમ પદ્ધતિનું જીવન—આ બધા વિષયો ઉપર ઉપયોગી જ્ઞાન કે માહિતી આપવા કરતાં ય આ માસિકનો વધુ પ્રયત્ન તો આ બધી ય બાબતોમાં કયાં કઈ રીતે કેવા વૈજ્ઞાનિક રહસ્યો ગૂંથાયેલા છે તે બતાવવાનો રહેશે. જીવનની પ્રત્યેક બાબતોના ગૂઢ વિજ્ઞાનને સ્પર્શતી તથ્યપૂર્ણ અને ન્યાયપૂર્ણ વિગતોની સાથે સાથે આ માસિક બગોળવિજ્ઞાન અને ભૂગોળવિજ્ઞાની દુનિયામાં પણ વાચકને લઈ જશે.

વાર્તા, કથા, સંવાદો, રસપ્રદ દ્રવ્યકાઓ, ક્યારેક કાવ્ય-દૂહા-ગઝલ કે ગીતો, પ્રશ્નોત્તરી, રસપ્રદ લેખો અને ચર્ચા લેખો, સમાચાર વિભાગ અને વિવિધ રસપ્રદ વિભાગોથી વૈવિધ્ય અને રસની જાળવાણી એ અમારો મુખ્ય પ્રયાસ રહેશે. બાળકોને રસ પડે તેવા રમતિયાળ વિભાગની સાથે આકૃતિઓ અને ચિત્રોને પણ સ્થાન ખરું જ.

આપને થોડી ઝલક તો હવે પછીના પાનાઓમાંથી જ મળી રહેશે.

અંતમાં એટલું જ કહેવાનું કે ‘જંબૂદ્વીપ’ માસિકના માધ્યમથી આપણે જીવન સાક્ષ્યની વધુમાં વધુ નજીક આવીએ એ જ પરમ કૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના.

卐

મંદિરોની સંસ્કૃતિ

યુરોપિયનો સૌ પ્રથમ વખત ભારત આવ્યા ત્યારે તેઓ આ દેશને બાવાઓ (સંન્યાસીઓ)ના દેશ તરીકે અને દેવળો (મંદિરો)ના દેશ તરીકે ઓળખવા લાગ્યા. મંદિરોની સંસ્કૃતિનો અદ્ભુત ખજાનો આ દેશની ધરતી ઉપર કેવો અભૂતપૂર્વ રીતે છવાઈ ગયેલો છે ?

જે મંદિરોના શિલ્પ સ્થાપત્યને નીહાળવા પરદેશીઓ ગાંડા થેલા બનીને અહીં દોડી આવે છે એ મંદિરોના નિર્માતાઓ અને પૂજકો બિલકુલ ગાંડા થેલા ન હતા, બલ્કે સાચા વૈજ્ઞાનિકો હતા. આજે એ વિજ્ઞાન ઘણું ખરું લુપ્ત બન્યું છે, છતાંય મંદિરો અને એનું સ્થાપત્ય, એની સાથે સંકળાયેલા પૂજા-લક્ષિત અને વિધિવિધાનથી ભરેલા ક્રિયાકાંડોમાં જે અદ્ભૂત વૈજ્ઞાનિક ખજાનો ભર્યો છે તેનો પરિચય આ વિભાગ દ્વારા કરાવવામાં આવશે. ક્રિયાકાંડો અને વિધિવિધાનનું કરવામાં આવેલું આયોજન સહેજ પણ નિરર્થક નહિ હોવાની પ્રતીતિ એનાથી થશે.

ਬੰਟਨਾਹ !

ટેન્...ટેન્...ટેન્...અન્...અન્...

અનુ.... આત્માને સદા જાગ્રત

રાખવાનું' કામ ઘન્ટનો રણકાર પૂરી

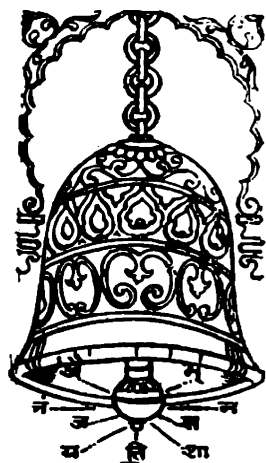
મધુરતાથી કરે છે. જ્ઞાનના નામે

અજ્ઞાનની દિશામાં આપણી દોટના

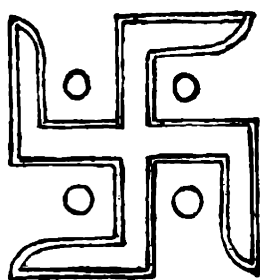
કારણે જીવનના તમામ ક્ષેત્રે દુઃખ,

વેદના અને ત્રાસનો અનુભવ કરનાર

આપણને કેણ અજ્ઞાનતા ભરી નિંદ્રામાંથી ઊઠાડશે ?

એ કામ આપણે ઘંટના મધુર નાદને સાંપીએ તો !

સ્વસ્તિક

સ્વસ્તિક એ સતત ધૂમતા કરતા

ગતિમય ચક્રનું પ્રતીક છે. એનો સંબંધ

અધ્યાત્મ જગત સાથે છે. જન્મ, જીવન

અને મૃત્યુના ચક્રની સતત ગતિમાં

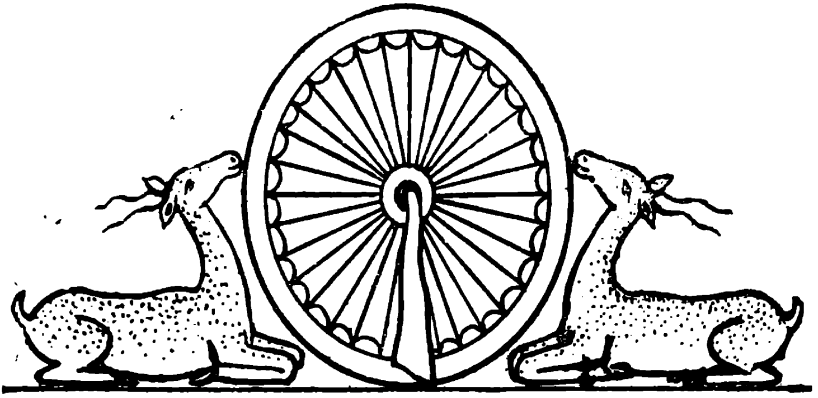
જકડાયેલા જગતના પામર આત્માને આ ચક્રમાંથી બહાર

નિકળવાનો માર્ગ આધ્યાત્મ વિજ્ઞાનમાં ખૂબ સરસ રીતે

દર્શાવવામાં આવેલો છે, એવા અધ્યાત્મ વિજ્ઞાનના મહાન

રહ્યોતું ઉદ્ઘાટન 'સ્વસ્તિક' વિભાગમાં કરવામાં આવશે.

અવ્યવસ્થિત થતા
જગતને વ્યવસ્થિત રાખવા
ધર્મચક્ર સદાય ફરતું જ
રહે છે. એ ચક્રના બે
મહાન લક્ષણો છે. સત્ત્વ
અને કરુણા. સત્ત્વ અને

ધ
ર્મ
ચ
ક્ર

કરુણાનો સંદેશ વિશ્વમાં
પ્રસરાવતું આ ધર્મચક્ર
વિશ્વની તમામ બાબતો
સાથે એકદમ સીધો
સંબંધ ધરાવે છે. એના
વિના ન વિશ્વનું સંચાલન

શક્ય છે અને ન વૈશ્વિક વ્યવસ્થાઓનું સર્જન કે સંરક્ષણ
શક્ય છે. મૂળભૂત અને મહત્ત્વના સંબંધથી માહિતગાર
થવાની અનિવાર્ય જરૂરિયાત આપણે નકારીશું તો આપણા
જીવનનો જ વિકાસ સૌ પ્રથમ તો અટકી પડશે, એ
દુર્ભાગ્યથી આપણે બચીએ! સત્ત્વ અને કરુણાને જીવનમાં
અપનાવી વિશ્વવ્યવસ્થાની જાળવણીમાં આપણો અમૂલ્ય
દાનો આપીએ.

ગૂંથેલી માળા

વિખરાયેલ ફૂલને એક માળામાં ગૂંથી લઈએ તો એ કેવું શોભી ઊઠે છે !

ઈતિહાસ હોય કે ભૂગોળ હોય, વિજ્ઞાન હોય કે જ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓ હોય; આજે ફૂલો વિખરાઈ ગયા છે જેની માળા ગૂંથવાની

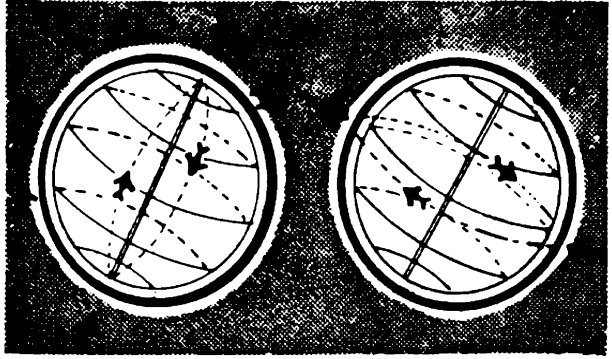
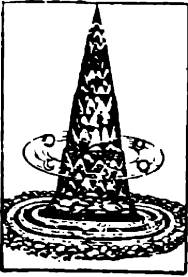
ખાસ આવશ્યકતા છે. ચોક્કસ ક્રમમાં પુષ્પોનું ગૂંથનકાર્ય સહેલું તો નથી જ, પણ સત્યને-પૂર્ણ સત્યને પામવાના પ્રયત્નોમાં પ્રથમ કર્તવ્ય તો આ જ બની રહે છે.

જ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓની ખૂટતી કડીઓને શોધી કમળદ્વ ગૂંથનનો પ્રામાણિક પ્રયાસ આ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવશે.

શાંતિદૂત

વિશ્વ હંમેશા શાંતિ જાંખે છે, પણ આજે કદાચ આપણું જાણીતું વિશ્વ સૌથી વધારે અશાંત છે. એ અશાંતિને દૂર કરવાના પ્રેરણામય ઉપાયો બતાવવા અને અશાંતિના કારણો તરફ ધ્યાન દોરી એ કારણો હટાવવા પ્રયાસોમાં સહાયભૂત થવા ‘શાંતિદૂત’ જરૂર પોતાનાથી બનતું કરશે.

ખગોળ ભૂગોળની દુનિયા

પૃથ્વી ગોળ છે અને ફરતી છે એવા આધુનિક ખગોળ-વિજ્ઞાનના મંતવ્યો કેટલા અંશે સત્ય છે કે અસત્ય છે તેનો નિર્ણય કરવામાં આ વિભાગ સહાયભૂત બનશે. જેમાં વિશ્વના ખગોળ-ભૂગોળ વિજ્ઞાનના જુદા જુદા મતોની માહિતી ઉપરાંત અભ્યાસપૂર્ણ અને સંશોધનાત્મક લેખો અને નિબંધોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.

પૃથ્વીના ગોળામાં સ્વર્ગ-નરક ક્યાં છે એવા કોલેજિયન યુવાનના પ્રશ્નના પરિણામે નાગપુરમાં પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી ગણિતવર્ધશ્રીએ ખગોળ-ભૂગોળનું સંશોધન શરૂ કર્યું. કપડવંજ, ઉઝા, મહેસાણા, પાટણ, ચાણસ્મા વગેરે ક્ષેત્રોમાં તેઓશ્રીએ વર્ષો સુધી સંશોધન કર્યું.

આંગણના આવકાર

જીવનના આંગણે જેને પણ આવકાર આપીએ એ આપણો દુશ્મન તો નથી ને! એટલી ખાત્રી તો જરૂર કરવી જોઈએ. વળી મિત્ર કે હિતસ્વીના રૂપમાં એ આપણો ધાતક તો નથી ને! એ પણ આપણે જાણવું જ જોઈએ.

જીવનના આંગણે કશાને પણ આવકારતા પહેલા “આંગણના આવકાર” વિભાગ જરૂર વાંચજો.

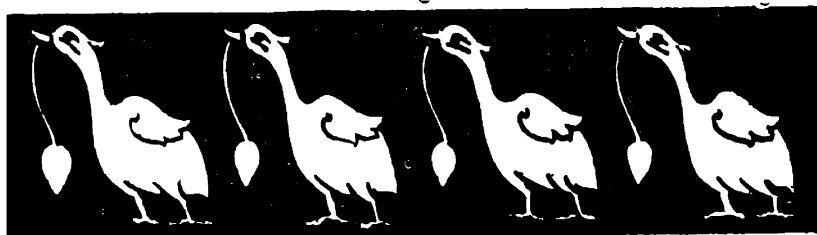
મોર પિચ્છ

મોરનું પીંછુ મુંઢરતા ને
આહવાદક ખળનો જ માત્ર
નથી; જે પીંછે મોર રજિ-

યામણો લાગે છે એ પીંછે જગત પણ સોહામાણું બની શકે
એવી અદ્ભુત શક્તિ કે જે પવિત્રતાને જગવવાનું કામ કરે
છે, એ એનામાં છે.

આવા સૌંદર્ય અને પવિત્રતાના ખળનામાંથી રોજ એક
એક પિચ્છ અહીં આલેખાતું જશે.

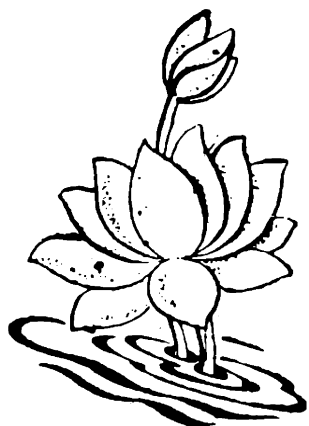

હંસા ચરો મોતી ચારો

હંસ અને ખગડો, એ બંનેનો રંગ તો સરખો છે,
પણ એક ચરે છે મોતીનો ચારો ને બીજો માછલીનું લક્ષણ
કરે છે.

આપણે આપણા આત્મ હંસ માટે સાચો મોતી ચારો
શોધવાનું કામ કરીશું? આ વિભાગ જરૂર એ માટે મદદરૂપ
બનશે.

કમળ પુષ્પની પાંદડીઓ

કમળનું કોમળ પુષ્પ
સુંદરતા અને સુગંધનો સુભગ
સમન્વય છે. એની પાંદડીઓ
છૂટી પડી જાય તો પાછી જોડી
શકાતી નથી, પણ એ પાંદડી-
ઓની સુંદરતા અને સુગંધ-
ઝેયને માણી તો શકાય છે.

આવો, આવી છૂટી પડેલી
પાંદડીઓને એ જેમ છે તેમજ
અનુભવીએ.

અન્ય વિભાગો

ઉપરાંત ‘જ્યોતના ઝળકાર’, કુલવેલ, ‘નમસ્કાર’,
‘અરે!’ જેવા અન્ય વિવિધ વિભાગોથી સંભર જ’ખૂદ્રીપ
માસિકનું આજીવન લવાજમ રૂ. ૨૦૧ ભરી આજે જ ગ્રાહક
બનો.

‘જ’ખૂદ્રીપ’ પાટીતાણા-૩૬૪ ૨૭૦

શ્રી “ જ'બૂદ્રીપ ” માસિક

આજીવન સભ્યપદ	લવાજમ—	રૂ. ૨૦૧-૦૦
ત્રિવાર્ષિક સભ્યપદ	લવાજમ—	રૂ. ૬૦-૦૦
વાર્ષિક સભ્યપદ	લવાજમ—	રૂ. ૨૫-૦૦

લવાજમ મનીઓર્ડરથી મોકલવા વિનંતી

લવાજમ મોકલવાનું સ્થળ

“ જ'બૂદ્રીપ ” માસિક

પાલીતાણા-૩૬૪૨૭૦

પ્રકાશક : શ્રી જ'બૂદ્રીપ વર્ધમાન પેઢીની સહ સંસ્થા
શ્રી જ'બૂદ્રીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્ર
પાલીતાણા-૩૬૪૨૭૦ ફોન. C/O ૨૩૦૭

અત્યાર સુધીમાં લવાજમ ભરી
ગ્રાહક બનેલા માનવંતા સભ્યોને

જણાવવાનું કે જ'બૂદ્રીપ માસિક ખાસ મહત્વના કારણોસર જૂન-૧૯૯૧થી શરૂ થશે. આપની ગ્રાહક તરીકેની શરૂઆત ત્યારથી ગણાશે. જૂન ૧૯૯૧નો અંક પ્રથમ અંક ગણાશે અને ત્યાર પછી દર મહિનાની પહેલી તારીખે અંક બહાર પડશે.

શ્રી જંબૂદ્વીપ વર્ધમાન જૈન પેઢી

પાક્ષીતાણા-૩૬૪૨૭૦ ફોન : ૨૩૦૭

શ્રી જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્ર જેની સાથે સંકળાયેલ છે તે ઉપર જણાવેલી સંસ્થા દ્વારા ખગોળ-ભૂગોળ અને પ્રાચીન સંસ્કૃતિ બાબતે બહાર પડેલા પુસ્તકોની યાદી નીચે મુજબ છે જેમાં x ની નિશાની કરેલા પુસ્તકો પ્રાપ્ય નથી. બાકીના પુસ્તકોની કિંમત જણાવેલ છે. રૂ. ૧૦૦ કે તેથી વધુ કિંમતના પુસ્તકો ખરીદનારને ૧૫ % કમીશન આપવામાં આવશે.

ગુજરાતી પુસ્તકો	કિંમત
તત્ત્વજ્ઞાન સ્મારિકા ભાગ-૧ થી ૫	૭૫-૦૦
” ” ભાગ-૧	૧૫-૦૦
” ” ભાગ-૨	૧૫-૦૦
” ” ભાગ-૩	૧૫-૦૦
” ” ભાગ-૪	૧૫-૦૦
તત્ત્વજ્ઞાન સ્મારિકા ચિત્રાવલી	૧૫-૦૦
જંબૂદ્વીપ ભાગ-૧	૨૦-૦૦
” ” -૨	૨૦-૦૦
” ” -૩	૨૫-૦૦
” ” -૪	૨૫-૦૦
સત્ય શું ?	૫-૦૦
વિજ્ઞાન એક વિમર્શ	૫-૦૦
એપોલોની ચન્દ્ર યાત્રાનું રહસ્ય	૭-૦૦
મંગલ સંદેશ	૪-૦૦
વિશ્વમાં આપણે કયાં ?	૨-૫૦

ભૂગોળ-ખગોળ-સાહિત્ય જ્યોત	૨-૫૭
ભૂ-ગોળ ભ્રમ ભંજની	૨-૦૦
આપણી પૃથ્વી	૨-૦૦
× શું એ ખરું હશે ?	
× પૃથ્વી ખરેખર ગોળ નથી.	
× કોણ શું કહે છે ?	
× વિચાર વિદ્વાનોની સેવામાં	
× વિશ્વનો આકાર પ્રશ્નોત્તરી.	
× પૃથ્વીનો આકાર નિર્ણય.	
× શું પૃથ્વી ખરેખર ફરે છે ?	
× એપોલો ૧૧ ક્યાં ઉતર્યું ?	
× પ્રશ્નાવલી.	

હિન્દી પુસ્તકો

	કિંમત	
સત્ય શોધ યાત્રા	૫-૦૦	
એપોલોની ચન્દ્રયાત્રા	૫-૦૦	
ક્યા એપોલો ચાંદ પર પહુંચા	૨-૦૦	
પૃથ્વી કેસી ?	૩-૦૦	
કૌન ક્યા કહતા હૈ ?	૩-૦૦	
તત્ત્વજ્ઞાન સ્મારિકા	૧૫-૦૦	
ક્યા યહ સચ હોગા ?	૫-૦૦	
× ક્યા પૃથ્વીકા આકાર ગોલ હૈ ?		× ભૂગોળ-વિજ્ઞાન-સમીક્ષા
× પૃથ્વીકી આકાર એક સમસ્યા		× સોચો ઓર સમસ્યો

- × પૃથ્વીકી ગતિ એક સમસ્યા
- × પ્રભાવગ્રી

× પ્રગતિ-પરિચય-સમ્મતિયો

English Books

Does the Earth Really Rotate.

7-50

Tatvaguan Smarika

15-00

- × A Questionnaire
- × A Review of the Earth-Shape.
- × What others say ?
- × Does the Earth Round ?

સંસ્કૃત પુસ્તક

- × વિજ્ઞાનવાદ-વિમર્શ:
- × ભૂગોલ-ભ્રમ-મંજની । (શ્લોકચદ્વ)
- × સત્ય શોધ યાત્રા ।

પેટ્રન બનેલા મહાનુભાવો

- * શ્રી મહેન્દ્રભાઈ (જાપાનવાળા)
- * શ્રી જગનલાલ ડાહ્યાભાઈ (કોદરામવાળા)
- * શ્રી અમથાલાલ કાળીદાસ (કરામડી)
- * શ્રી બી. અરુણકુમાર

જંબૂદ્વીપ સંકુલ તરફ એક નજર

પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી ગણિવર્યાના અથાગ પરિશ્રમ અને વ્યાપક જ્ઞાનદષ્ટિના પરિપાકરૂપે પૃથ્વી ગોળ નથી, ફરતી નથી, એપોલો ચન્દ્ર ઉપર ગયું નથી, વગેરે ખગોળ-ભૂગોળના સંશોધનાર્થે અને પ્રસારાર્થે શ્રી જંબૂદ્વીપ વર્ધમાન જૈન પેઢીની સ્થાપના થઈ. જેની સાથે જ તીર્થાધિપતિ શ્રી વીરપ્રભુ અને પરમ પુરુષાદાનીય શ્રી કલ્પદ્રુમ પાર્શ્વપ્રભુના જિનાલયો, જંબૂદ્વીપનું વિરાટ કદતું મોડલ, પ્રાચીન અને અર્વાચીન ગ્રંથોથી સમૃદ્ધ જ્ઞાનભંડાર, ઉપાશ્રય, વિજ્ઞાનભવન વગેરેનું પણ નિર્માણ થયું અને તેની સાથે વિવિધ પુસ્તકો અને સાહિત્યના પ્રકાશનની પ્રવૃત્તિ પણ થતી રહી છે.

હાલ પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી મ. સા.ના પ્રથમ શિષ્ય પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અશોકસાગરજી મ. સા.ની પ્રેરણા અને માર્ગદર્શનપૂર્વક જંબૂદ્વીપ સંકુલમાં વિવિધ નવા આયોજનો તથા પ્રવૃત્તિઓ આકાર લઈ રહેલ છે. નવા આયોજનોમાં અષ્ટકોણીય-અષ્ટફલક ધરાવતો વિશાળ ખંડ-પ્રમાણ ઉપાશ્રય (આરાધના ભવન), નવકાર મંદિર (જ્યાં ભાવિકો ભૂગર્ભમાં નમસ્કાર મહામંત્રનો જાપ આરાધી શકે તેવી સુંદર વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.) તથા તેની સાથે જોડાયેલું ગુરુમંદિર (જ્યાં પૂ. અભયસાગર મ. સા.ની પાદુકા પ્રતિષ્ઠિત કરવામાં આવી છે અને નમસ્કાર મહામંત્રના વિવિધ પટ તથા પૂ. અભયસાગરજી મ. સા.ના જીવનસંસ્મરણોરૂપ તેઓના સંયમ જીવનના ઉપકરણો ગોઠવવામાં આવનાર છે તેનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.

તાજેતરમાં શ્રી જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્રની સ્થાપના કરવામાં છે જેમાં પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી મ. સા.ના ખગોળ-ભૂગોળના સંશોધન કાર્યને આગળ ધપાવવાનું કામ ખગોળ-ભૂગોળના સંશોધક નિષ્ણાત શ્રી રમણલાલ ખખાભાઈ શાહ જૈન ભૂગોળવાળાના સુપુત્ર શ્રી જયેન્દ્રભાઈ શાહ કરી રહ્યા છે, જેઓએ આ વિષયમાં ઊંડું અધ્યયન કરેલ છે.

જંબૂદ્વીપ સંકુલનો લવ્ય દરવાજો તથા તળેટી રોડથી જંબૂદ્વીપ તરફ જવાના માર્ગ ઉપર શ્રી કેસરીયાજી જિનાલયની સામે “શ્રી જંબૂદ્વીપ” નામનો વિશાળ કમાનવાળો લવ્ય દરવાજો બનાવવાનું કાર્ય ચાલુ થઈ ગયેલ છે.

વિજ્ઞાનલવનનું સમારકામ ચાલુ છે જે પૂરું થતાં વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિના મોડેલ અને એકઝીબીટ ગોઠવી તેમાં એક લવ્ય પ્રદર્શન ગોઠવવામાં આવનાર છે.

તળેટી રોડ પરથી સીધું શ્રી જંબૂદ્વીપ સંકુલમાં જઈ શકાય તે માટે ભાતાખાતામાંથી ૬ કુટ પહોળો અવરજવરનો માર્ગ બનાવવાની મંજૂરી શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી તરફ મળી છે. તળેટી રોડના શ્રી કેસરીયાજી જિનાલયની સામે બનાવેલા લવ્ય દરવાજાથી શ્રી જંબૂદ્વીપ સંકુલ સુધી પાકી સડક બનાવવા મંજૂરી મેળવવાની કાર્યવાહી ચાલુ છે.

વિશાળ કદનું ચૌદ રાજલોકનું મોડેલ પ્લેનેટોરીયમ અને વિશાળ સાયન્ટીફિક એકઝીબીશન વગેરે શ્રી જંબૂદ્વીપ સંકુલની ભાવિ યોજનાઓ છે.

શ્રી જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્ર

પેટ્રન યોજના :

શ્રી જંબૂદ્વીપ વર્ધમાન જૈન પેઢી સાથે સંકળાયેલ આ સંસ્થાનાં સ્થાપના વિશ્વના ખગોળ અને ભૂગોળ વિષયમાં ઊંડું સંશોધન કાર્ય કરવા માટે કરવામાં આવી છે. આવકવેરા માફીનું ૮૦ જીનું પ્રમાણપત્ર પણ મળી ચૂક્યું છે. આ સંસ્થામાં ૫૧૦૦૦ રૂ. નું દાન આપનાર દાતા સંસ્થાના પેટ્રન બની શકે છે. આવા મહાન લાગ્યશાળી આત્માઓ કે જેઓએ સંસ્થાના પાયાના વિકાસ માટે આવું ઉત્તમ દાન આપેલ છે અને સંસ્થાના પેટ્રન બનેલ છે તેમની નામાવલી અત્રે મૂકેલ છે.

* શ્રી જંબૂદ્વીપ સંકુલમાં જિનાલય અને જંબૂદ્વીપ મોડલની આગળના ખુલ્લા ચોકમાં ગોળાકાર ઉદ્યાનની મધ્યમાં ગોઠવાયેલા સ્તૂપ ઉપર પેટ્રન સભ્યોના નામો મૂકવામાં આવશે.

આ ઉપરાંત ચૌદ રાજલોક લાવનના નિર્માણ કાર્યમાં રૂ. ૧૧૦૦૧ આપનાર દાતાઓના નામોની યાદી ચૌદ રાજલોક લવન ઉપર મૂકવામાં આવશે.

ટૂંક સમયમાં ક્રમશઃ પ્રગટ થશે

ખગોળ-ભૂગોળ વિષય પર ૬ થી વધુ વિભાગો (શ્રેણી)માં ૬૦થી વધુ પુસ્તકો થોડા સમય બાદ ક્રમશઃ પ્રગટ થશે. જેના સૂચિત નામોની યાદી આ મુજબ છે

વિભાગ-૧

મોતી-૧ આધુનિક ખગોળ વિજ્ઞાનની ધરી.

મોતી-૨ આધુનિક ખગોળ વિજ્ઞાન-અનિર્ણીત અવસ્થામાં

મોતી-૩ આધુનિક ખગોળ વિજ્ઞાનની ફેરફારડી

મોતી-૪ આધુનિક ખગોળ વિજ્ઞાનના વિરોધમાં દુનિયાનો વિવિધ વર્ગ.

મોતી-૫ પ્રાચીન અને અર્વાચીન વિજ્ઞાન

મોતી-૬ ખોડંગાતા ખગોળ વિજ્ઞાનને પ્રાચીન જ્ઞાનના ખભાનો ટેકો

મોતી-૭ ખગોળ વિજ્ઞાન સામેના આશ્ચર્ય ચિહ્નો

મોતી-૮ આધુનિક ખગોળ વિજ્ઞાન સામે પાયાના પ્રશ્નો

મોતી-૯ અગોચર સ્થાનો અને અગોચર બનાવો.

વિભાગ-૨

મોતી-૧ અન્ય પ્રજાઃ ધર્મઃ સંસ્કૃતિ નાશમાં યુરોપીય પ્રજા.

„ -૨ આધુનિક વિજ્ઞાનઃ રાજકીય અને યુદ્ધકીય ઉપયોગ.

„ -૩ અવકાશ વિજ્ઞાનના રહસ્યમય સંકેતો.

„ -૪ અવકાશ વિજ્ઞાન પાછળની કપટ લીલાઓ.

„ -૫ ચંદ્રયાત્રા-એક રાજકીય કાવતરું ?

વિભાગ-૩

મોતી-૧ ઉત્પત્તિ

„ -૨ ઉત્ક્રાંતિ કે અવક્રાંતિ.

„ -૩ પૃથ્વી-આકાર, ગતિ અને ગુરુત્વાકર્ષણ.

„ -૪ ઝેટેટીક એસ્ટોનોમી.

મોતી-૫ પૃથ્વીનો આકાર-કેવળ કલ્પના.

„ -૬ જો પૃથ્વી ગોળ હોય તો !

„ -૭ ગતિ:-પૃથ્વી, સૂર્ય, વાતાવરણ, ધ્રુવ અને સપ્તર્ષિ.

„ -૮ ચન્દ્ર પરપ્રકાશિત નથી.

મોતી-૯ ચન્દ્રગતિ, ચન્દ્રકળા : અમાસ અને પુનમ.

„ -૧૦ ગ્રહણ-ચન્દ્ર અને સૂર્ય.

„ -૧૧ ગુરુત્વાકર્ષણ અને પૃથ્વી-ચન્દ્રનું વાતાવરણ.

„ -૧૨ સૂર્યનો પ્રકાશ અને પૃથ્વીનો ઉન્નત.

„ -૧૩ ભરતી ઓટ

„ -૧૪ અવકાશની ખુલતી બારી.

„ -૧૫ નિર્રર્થક અને તથ્યહીન ચન્દ્રયાત્રા.

„ -૧૬ કૃત્રિમ ઉપગ્રહો-પરિભ્રમણ અને અન્ય ગ્રહોની યાત્રા.

વિભાગ-૪

મોતી-૧ ૧૪ રાજલોક-તિર્થલોક અને અઢીદ્વીપ (મનુષ્યલોક)

„ -૨ જંખૂદ્વીપ, ભરતક્ષેત્ર, સૂર્ય-ચન્દ્રાદિ વ્યવસ્થા.

„ -૩ યોજનના માપ.

„ -૪ ભરતક્ષેત્ર અને જાણીતું વિશ્વ : સ્થાન અને રચના.

„ -૫ ચન્દ્રકળા-ગ્રહણ-ભરતી ઓટ-શાસ્ત્રીય આધાર.

વિભાગ-૫

મોતી-૧ આધુનિક વિજ્ઞાન ધર્મશાસ્ત્રોની દિશામાં.

„ -૨ આયુર્વેદ અને એલોપથી.

„ -૩ રુઢિઓના રહસ્યો.

મોતી-૪ પુર્વજન્મ : પુનર્જન્મ.

,, -૫ આત્મા, કર્મ અને વિશ્વ.

વિભાગ-૬

મોતી-૧ સાપેક્ષવાદ

,, -૨ દષ્ટિભેદ

,, -૩ ક્ષેત્રના પ્રભુતા

,, -૪ સત્યના ટંકારના સાથીદારો

,, -૫ વિજ્ઞાનવાદીઓના સંતોષમાં

,, -૬ જિજ્ઞાસુઓની મુંઝવણના ઉકેલો

,, -૭ પ્રશ્નાર્થચિહ્નો

,, -૮ સંદર્ભ સૂચિ.

શ્રી જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્ર

પ. પૂ. પં. પ્ર. શ્રી અભયસાગરજી ગણિતવર્ધ-
શ્રીએ શરૂ કરેલ ખગોળ-ભૂગોળના સંશોધનકાર્યને
આગળ ધપાવવા માટે દ્વંક સમય પહેલાં જ
સ્થાપના કરવામાં આવી છે તે શ્રી જંબૂદ્વીપ
વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્રને ૮૦ જીતું આવકવેરા માફી
પત્ર મળી ગયેલ છે, આ સંસ્થાને તન, મન,
ધનથી સહકાર આપવા હાર્દિક નિમંત્રણ છે.

જૈન ખગોળ ભૂગોળ તથા
પ્રાચીન સંસ્કૃતિ વિષય ઉપર
શિખિરો અને પ્રવચનો
ગોઠવો

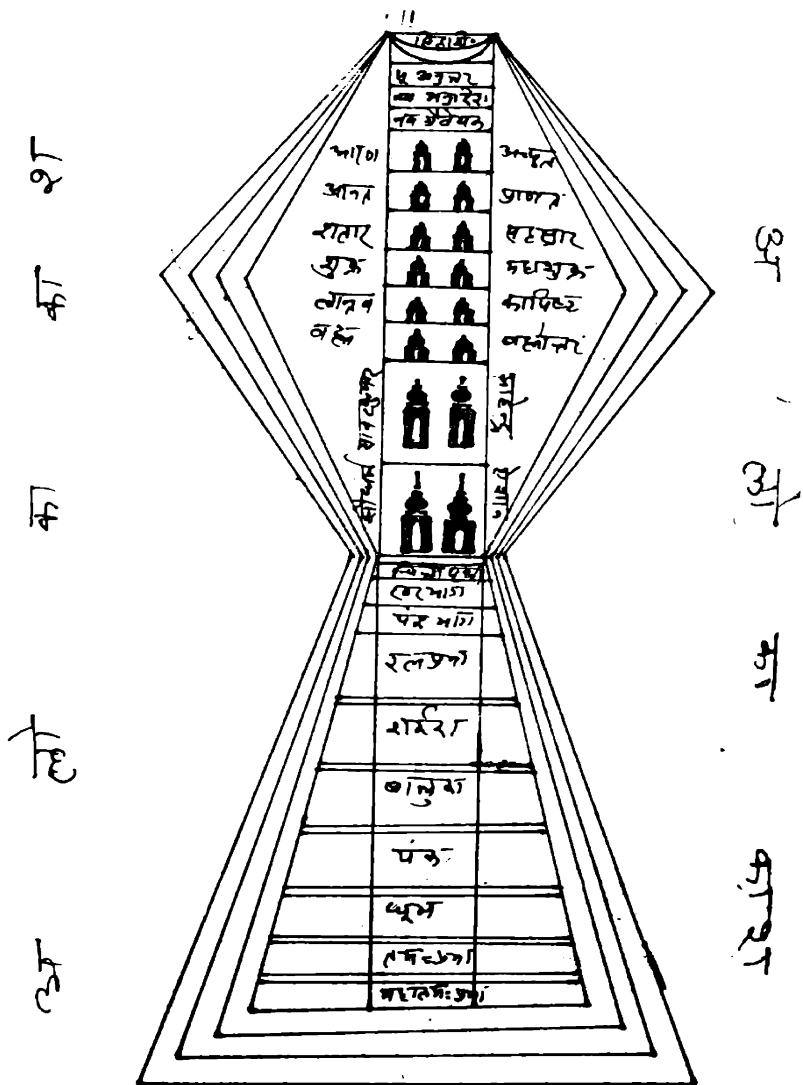
જૈન ખગોળ ભૂગોળ અને શ્રી જંબૂદ્વીપ
વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્રના સંશોધન વિશે માહિતી
પ્રાપ્ત કરવા માટે આપના ગામમાં, સંઘમાં
પ્રવચનો ગોઠવવા માટે તથા દ્વંકા સમયગાળાની
શિખિરો અને ચર્ચા સભાઓ ગોઠવવા માટે શ્રી
જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ કેન્દ્રનો પત્રથી કે રૂખરૂ
સંપર્ક કરો.

પૃથ્વી ગોળ નથી, ફરતી નથી, એપોલો ચન્દ્ર
ઉપર ગયું નથી, બહુજી તથા ચન્દ્રકળાઓ વગેરે
અનેકવિધ બાબતો તથા ભારતીય પ્રાચીન
સંસ્કૃતિના રહસ્યોની રસપ્રદ વિગતો જાણવા
કાર્યક્રમ ગોઠવવા શ્રી જંબૂદ્વીપ વિજ્ઞાન રીસર્ચ
કેન્દ્ર પાલીતાણા-૩૬૪૨૭૦ નો સંપર્ક કરો.

આશીર્વાદ

પ. પૂ. ગમ્બાધિપતિ આચાર્યદેવ શ્રી દર્શનસાગરસૂરીશ્વરજી
આદિ આચાર્ય ભગવંતોના મહાન આશીર્વાદ અમને
આ મહાન કાર્યની સફળતા માટે પ્રાપ્ત થયા છે.

卐 यौह लोक 卐

जैन दर्शन के अनुसार लोकस्वरूप

શ્રી જંબૂદ્વીપ સંકુલના પ્રાંગણમાં દ્વંક સમયમાં
આકાર લેશે એક અદ્ભુત ઇમારત

ચૌદ રાજલોક

દુનિયાની અખયખી રૂપ ૭૨ કુટ ઊંચી આ ઇમારત
મોક્ષ, દેવલોક (સ્વર્ગ), પૃથ્વી અને મનુષ્ય લોક તથા
નરકલોકનું તાદૃશ્ય દર્શન કરાવશે. આ ઇમારતનો આકાર
સામેના પાના પર દર્શાવેલા ચિત્ર જેવો જ બનાવવામાં આવશે.

અદ્ભુત પ્લેનેટોરીયમ

૧૪ રાજલોકના ભૂગર્ભમાં ૩૬ કુટ પહોળા હોલમાં
સૂર્ય, ચંદ્ર, ગ્રહ, તારા, નક્ષત્ર વગેરેની ગતિ, સ્થિતિ, રાત
દિવસ અને ઋતુઓની વ્યવસ્થા સહિત અદ્ભુત આકાશદર્શન
કરાવતા પ્લેનેટોરીયમની રચના ગોઠવવામાં આવશે.

સાયન્ટીફીક એકઝીબીશન

પ્લેનેટોરીયમની ચારે બાજુ ફરતી ૧૮ કુટ પહોળી
ગલેરીમાં સાયન્ટીફીક એકઝીબીટ્સ ગોઠવી એક કાયમી
એકઝીબીશન ગોઠવવામાં આવશે.

હાલ જંબૂદ્વીપ રચનાખંડમાં માહિતી
દર્શનનો રોજનો સમય રાત્રિના
૭-૦૦ થી ૮-૦૦ વાગ્યાનો છે.

અરે

આધુનિક વિજ્ઞાનના ઉદ્ભવ
તરવજ્ઞાને કુંગ એ વનસ્પતિકાય ૨
કુંગ એ અનંતકાય પ્રકારનો
પ્રકાર એ વનસ્પતિકાયના જીવો

વાત બહુ સ્પષ્ટ પછે જૈનશાસ્ત્રકારોએ જણાવી છે. આપણું
પ્રાચીન વિજ્ઞાન આજના વિજ્ઞાન કરતાં કેટલું આગળ છે
એનો કેવો અદ્ભુત પૂરાવો !

લવાજમ

આજીવન સભ્યપદ રૂ. ૨૦૧

ત્રિવાર્ષિક સભ્યપદ રૂ. ૬૦

વાર્ષિક સભ્યપદ રૂ. ૨૫

લવાજમ મનીઓર્ડરથી

મોકલવા વિનંતી

લવાજમ, લેખ તથા પ્રશ્નો

મોકલવાનું તથા પત્રવ્યવહારનું

કાયમી સરનામું

તંત્રી સંપાદક :

જયેન્દ્ર ર. શાહ

જંબૂદ્વીપ, પાલીનાણા-૩૬૪૨૭૦

આપનો ગ્રાહક નંબર નોંધી લેશો.

ગ્રાહક નંબર

To